

Racunala.hr

RAČUNALA
ZA SVAKOGA

GAMING
OFFICE
WORKSTATION

NAJBOLJE
PERFORMANSE
ZA VRHUNSKI
ROZVOJANJE

NARUČITE ODMAH!

Slavonski.hr

RESTAURANT

ROOMS

HOUSE OF WINE

REP. HRVATSKE 031/431-635

MITAM SLAVONIJEVIJESTIŠKRINJAZUPANIJE

RAZGOVORI SUSRETI SCENALIFESTYLE PROMO

NARUČI DOSTAVU
035.487.058

MÜLLER
VOĆE I POVRĆE
099 / 794 - 5373
POŽEGA
Sv. Roka 14

**dnevno svježe
voće i povrće
iz vlastite
proizvodnje**

AUTO LIMARIJA KRALJAK
Održavanje vozila
Autoparalje
Autodijagnostika
Vrhuha služba
Miroslav Kraljak
S. Radača 113
Vukovar
039 880 16 96

**Vodeći
hrvatski
hosting**

**plus
HOSTING**

ULOGA INTERPRETACIJSKIH CENTARA U OČUVANJU KULTURNE BAŠTINE – O MUZEJU BEČARCA: “Dok smo živi i dok će nas biti, bečarluk se mora nastaviti”

Datum objave: 16. 8. 2024. | Kategorija: Razgovori

Iako je od pamtivijeka prisutan u cijeloj regiji, bečarac, ponos Slavonije, Baranje i Srijema, taj jedinstveni soundtrack života svakog Šoka, napjev čiji je značaj i vrijednost prepoznao i UNESCO, posljednjih godinu dana, svoj je dom našao u Pleternici, u sasvim posebnom Muzeju koji, spajajući tradiciju i suvremenost, interpretirajući baštinu, oduševljava i predstavlja prozor u život kakvim se živjelo nekada. O značaju Muzeja bečarca za grad, njegovoj sadašnjosti i budućnosti, kao i ulogi interpretacijskih centara, razgovaramo s Jasnom Hoffmann, ravnateljicom Javne ustanove Pleternica koja upravlja IC Terra Panonica i Interpretacijskim centrom Muzej bečarca

Iako, na ponos Šokaca, pripada cijelom svijetu, bečarac, jedinstveni tradicijski napjev upisan na UNESCO-vu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, svoju je kuću, od veljače 2023. godine, pronašao u Pleternici. Jedna od najvažnijih kulturnih institucija Slavonije, ali i Hrvatske kruna je dugogodišnjeg rada ovog Grada na EU projektima, ali i prikaz kako male sredine poput Pleternice mogu i trebaju raditi velike projekte, ne samo u kontekstu financija, nego i kontekstu preuzimanja odgovornosti za interpretaciju važnih segmenata tradicije, što bečarac sigurno jest. Više od godinu dana nakon otvorenja, Muzej bečarca mjesto je susreta i druženja prepoznato i izvan nacionalnih okvira, važan gradski prostor zajedništva u kojem se spajaju prošlost i suvremenost, a priče o tradiciji i vrijednosti kulturne baštine, kroz turizam doživljava i takozvani "storytelling", prenose i mladima i starijima. Riječ je o kapitalnom projektu koji je potvrdio važnost europskih projekata i dugoročno građu otvoro brojne nove perspektive.

Kako je priča počela, od kud ideja i koji je značaj bečarca i njemu posvećenog muzeja za Pleternicu i njene stanovnike? Priča o Muzeju bečarca, od početne ideje do realizacije, trajala je više od desetljeća, a počela se radati 2011. godine, kada je ovaj jedinstveni deseterački tradicijski napjev, zaštitio UNESCO. Jedan od glavnih krivaca za priču je naš nagrađivani turistički vodič, Vlado Štibrč koji je ideju "nabacio" tadašnji gradonačelnici, danas županici Antoniji Jocić, predloživši kako bi, Pleternicu, u nedostatku značajnije povijesti, mogli promovirati upravo kroz bečarac, jer, ovaj kraj i njegovi stanovnici, s njim, svakodnevno, žive, rađaju se i umiru, zbog čega je Grad, 2013. godine, naziv Muzeja zaštitio i kao vlastito intelektualno vlasništvo, što govori o ozbiljnosti čitavog projekta. Prvi korak na tom putovanju, ali i prva stranica ove sjajne priče, bila je Izgradnja Trga bečarca, i danas jedinstvenog u svijetu, obzirom da Grad, u to vrijeme, nije imao središnje mjesto okupljanja i druženja, a potom 2023. i otvorenje Muzeja. Riječ je o višegodišnjoj priči o razvoju, brendiranju i pozicioniranju Grada koju smo, tek počeli pričati, i pred kojom je, sigurna sam, još jako puno poglavlja. Kako smo, osim toga, za razliku od nekih drugih sredina, zakinuli za stoljetnu povijest, a turizam doživljava i takozvani "storytelling" trend je koji traži sve veći broj gostiju, bila je ovo jedinstvena prilika i za predstavljanje onoga što imamo i po čemu smo specifični, kao i pametno iskoristavanje europskog novca, u čemu, kao Grad, također pomažemo. Obzirom da je bečarac i danas neizostavan dio života stanovnika ovog kraja, jer bez njega nema niti jednog važnog životnog događaja, a i, što je manje poznato, upravo je Pleternica zaslužna za upoznavanje Austro-ugarske monarhije s njim, ni priču o Muzeju ne bi bilo bez Pleterničana i Pleterničanki, njih više od tisuću, kazivača, počimalja i počimača, seoskih bakica, više od 200 kulturno-umjetničkih društava s područja cijele Slavonije, Baranje i Srijema, onih koji bečarac istinski osjećaju i žive, zaslužnih za osmišljavanje i kreiranje priče koju danas, godinu dana kasnije, s puno zadovoljstva, svakodnevno pričamo domaćim i stranim gostima.

Zahvaljujući, prije svega, Muzeju, a onda i brojnim drugim projektima, Pleternica je danas grad prepoznat upravo po bečarcu ali i ostaloj bogatoj tradicijskoj baštini. Koliko je, prije svega u turističkom smislu, važno brendirati se i kroz bogatu kulturnu i tradicijsku baštinu, predstaviti ono što jeste i što vas čini drugačijima u odnosu na konkurenciju? Iako je, čitava priča, na određeni način počela s idejom brendiranja Pleternice kao Grada ili "kuće bečarca", ono što stalno ističemo i kroz Muzej želimo naglasiti, bečarac, kao dio svjetske nematerijalne kulturne baštine, pripada cijelom čovječanstvu, mi ga ne svojatamo, mi smo ga samo udomili i s puno ponosa i zadovoljstva, dobili priliku predstaviti i približiti svima. Ono što, možda, ipak, možemo navesti kao vlastitu zaslugu, tek je uspješno razvijena i realizirana ideja, svojevrsna ulaznica u svijet ovog vedrog, vrlo često i razuzdanog, pučkog napjeva koji se, upravo ovdje, kroz minula stoljeća, proširio najprije do južne Mađarske, a onda i diljem Vojvodine i koji je, iako ga pjevaju i u Baranji i Srijemu, prije svega naš, šokački. Uz priču o bečarcu, ali i priču o Muzeju, čini mi se i kako smo ispričali i predstavili i priču o pleterničkom zajedništvu i dobroj energiji koje se, bar tako kažu naši gosti i posjetitelji, osjeli na svim našim manifestacijama, na što smo posebno ponosni i što ljubomorno čuvamo. Zahvaljujući tome, u svakom našem događaju, sudjeluju sve gradske tvrtke i udruge, kulturno-umjetnička društva, mali OPG-i, obrtnici i poduzetnici, umreženi i udruženi u priču koju, baš kao i priču o Muzeju bečarca, poglavje po poglavlje, kockicu po kockicu, zajedno pričamo i pričat ćemo, jer samo je tako moguće ispričati i priču o tradiciji i kulturnoj baštini, približiti je mladima i starijima, ali i osigurati njenu budućnost, jer upravo je to ono što nas čini drugačijima, a onda i turistički specifičnima.

Kad smo već kod specifičnosti, jedinstveni kulturni proizvod kojim ste se predstavili svijetu, jednako je tako poseban, stoga zaslužuje biti predstavljen i onima koji još nisu navratili. Kako Muzej izgleda, kako je koncipiran i što sve nudi posjetiteljima? Muzej bečarca zamišljen je i koncipiran u pet tematskih cjelina kojima prenosi predjela nazvana Mala kuća graševine kojom smo, na određeni način, baš kao i u svakoj pravoj priči, htjeli napraviti uvod i objasniti kako je sve počelo. Svojevrsni je to dio i kapitalnog projekta Svijet graševine koji koristi vinski identitet i kulturnu baštinu u brendiranju cijele regije, zamišljen kao podrška turističkom sektoru Požeško-slavonskog županije, a koji Grad Pleternica provodi s partnerima- Muzejom i knjižnicom Grada Pakraca, Požeško-slavonskom županijom i njenom Turističkom zajednicom te Javnom ustanovom Pleternica, jer, bez vinarstva i vinogradarstva, bez stoljetne enološke tradicije, nema ni ovog prostora, baš kao što ni bez dobrog vina, nema bečarca, a kako je svaki kvalitetan objekt dokazano najbolje početi čašom dobrog vina, upravo to je i prvi korak našeg Muzeja.

Nakon vinske zdravice, posjetitelji čeka Uvod u svijet bečarca, cjelina iza koje stoje izvorni kazivači, mještani naših sela, članovi kulturno-umjetničkih društava, počimali i počimalje, istinski poznavatelji bečarca, a potom i cjelina nazvana Bečarac kroz život, s originalnim bečarskim predmetima, svim onim što prati bečarca, aršu, ali i posebnim dijelom rezerviranim za starije od 16 godina u kojem je moguće upoznati se i s onim pomalo masnijim i lascivijim napjevima. U dijelu nazvanom Bečarski kalendar posjetitelji upoznajemo s važnim događajima koji se, kroz godišnja doba, obilježavaju u Slavoniji, Baranji i Srijemu, a nezamislivi su bez bečarca, bogata cjelina koja priča priču o pokladnim jahanjima, maskarama, ljetjama, žetvi, pečenju rakije.

Slijedi, potom, bečarski san, zanimljiva, moderna umjetnička instalacija, idealan spoj suvremenog i tradicionalnog koji traži angažman svih vaših osjetila, spremnih "očujeti" povjetarac u kosi, miris pokošene sijene, topot konja, zvuket čaša, i potvrđuje kako muzeji itekako mogu biti zanimljivi i atraktivni i mladim generacijama. U Bečarskoj rapsodiji mjesto su pronašli poznati glazbenici i umjetnici, ljudi koji su bečarac iznijeli na estradnoj sceni, edukativni interaktivni stol s velikom UNESCO-vom obitelji zadanih naglava s područja Europe, što predstavlja i svojevrsnu poveznicu s pričom koju tek namjeravamo razvijati o kulturnoj ruti napjeva, bečarskom kinolekom, filmovima o baštini, ali i radionici s edukatorima na kojoj možete uzeti instrument u ruke i zapjevati bečarske karoke.

Iako je priča o Muzeju i svemu onome što nudi puno kompleksnija od brojki, statistika je, pogotovo sada, nakon godinu i pol rada i djelovanja, jednako važna i predstavlja određeni putokaz za dalje, što kažu brojevi, tko je sve kroz Muzej prošao, kakav je profil posjetitelja i odakle su oni najegotičniji? Moram reći kako smo brojke iznimno zadovoljni. U prvoj godini poslovanja, dakle od veljače 2023. do veljače ove godine, bilježimo brojku od nešto više od 15 tisuća posjetitelja, a do lipnja i njih 20 tisuća. Može ta brojka nije impresivna velikim urbanim sredinama, ali, kako je sve relativno, a Grad Pleternica ima ukupno 3,5 tisuće stanovnika, mislim da je uspjeh i više nego evidentan, a osim kroz brojke, mjerljiv je i porastom broja turističkih smještajnih kapaciteta, povećanim brojem poduzetnika i malih gospodarstava, što nam je, dugoročno i cilj, baš kao i gosta koji dođe ciljanu u Muzej, zadržati ovdje još koji dan. Iako je takvih najveći broj, raste i broj gostiju koji pristižu i zbog drugih manifestacija ali i sve sadržajnije i prepoznatljivije turističke ponude cijele županije. Među njima, najveći broj čine školske grupe, što nas posebno raduje, jer tema bečarca pa i kulturne baštine, tema je i školskih kurikuluma, a upravo su mladi oni koji trebaju prenositi i čuvati tradiciju. Slijede udruge umirovljenika, grupni, a potom i individualni posjeti. Kada je riječ o profilu posjetitelja, nema posebne strukture, spolne ni dobne granice, jer muzej je, vistinu prostor za sve. Najmlađi ga vole zbog multimedije i mogućnosti interakcije, pripadnici takozvane zlatne dobi zbog mogućnosti da, kroz priču o bečarcu, ponovno prožive mladost, što je poseban doživljaj, a i svi oni između jednako dobro reagiraju, jer, osim što se zabave, puno toga i nauče, što je, u konačnici, i uloga Muzeja, a kako je i u svemu veliku ulogu imala i struka, sa zadovoljstvom mogu reći da smo uspjeli i u naumu povezivanja etnologa i etnografa, s izvorim kazivačima kao i mještanima naših sela koji bečarac svakodnevno žive, u naše Slavonije, tu su i posjetitelji iz nama susjednih zemalja-Slovenije, Austrije, značajan broj Njemaca, Austrijsaca, a nedavno, ciljano i grupe iz Makedonije, Nizozemske pa i Indonezije, uglavnom, ništa nas ne može iznenaditi.

Obzirom da smo skloni tvrditi kako je trava uvijek negdje drugdje zelenija, jeste li, kroz priču o bečarcu i vi osvijestili vrijednost i značaj onoga što imamo i koliko i na koji način Pleterničani svakodnevno žive sa svojim Muzejom? Još uvijek mi se ponekad čini da nismo dovoljno svjesni koliko smo veliku priču s ovim napravili i koliko, zapravo, osnažili Pleternicu, šokački kraj i njegove stanovnike koji s bečarcem svakodnevno žive, a tek su ga sada počeli osjećati i doživljavati i kao istinski nematerijalno kulturno blago cijeloga svijeta, ponosi što je potekao upravo iz našeg kraja. Osim toga, raduje i činjenica kako svakodnevno, u razgovora s posjetiteljima, saznajemo i koliko je sve ovo vrijedno u edukativnom smislu, ali i koliko je ljudima bečarac zapravo bio nepoznanica. Upravo zbog toga, cilj nam je i nadajući priču svakodnevno obilježavati i prenositi dalje, jer samo je tako moguće na pravi način sačuvati i vrednovati i tradicijsku kulturnu baštinu.

Članak objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.

TEKST: Simonida Tarbuk

FOTO: Slavonski.hr

AG PANŠION

035 / 367 - 273
035 / 367 - 619
091 / 891 - 8729

REŠETARI
Bana Jelačića 65

**KOZMETIČKI
SALON**
- solarij
- masaže
- sauna

PAPUGH
DART ZA OSUŠE
BILT. 2011
www.papugh.hr

**La rossa
rosa**

paristextastattoo@gmail.com
facebook / Paris Texas Tattoo
since 1998

VETOG ROMA

OZEĆA